

**UCHWAŁA NR XXV/183/2020
RADY POWIATU TURECKIEGO**

z dnia 30 grudnia 2020 r.

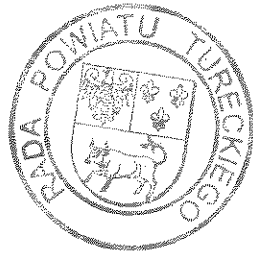
**w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej
w Powiecie Tureckim na lata 2021 – 2023**

Na podstawie art. 12 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2020r. poz. 920) i art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2020r. poz. 821), Rada Powiatu Tureckiego uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Tureckim na lata 2021 – 2023” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tureckiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01.01.2021r.

Przewodniczący Rady

Piotr Szewczyński

UZASADNIENIE

do uchwały Nr XXV/183/2020 Rady Powiatu Tureckiego w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Tureckim na lata 2021 – 2023

Pieczą zastępczą jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców i organizuje ją powiat. Jednym z jej zadań jest przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, jak również do pokonywania trudności życiowych.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Tureckim na lata 2021 – 2023 jest realizacją zapisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020r. 821). Zgodnie z art. 180 pkt 1 ww. ustawy do zadań własnych powiatu należy: „*opracowanie i realizacja 3 – letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych*”.

Celem głównym programu jest: „*Stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi pieczy zastępczej w powiecie tureckim*”, który zostanie osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych i zadań opisanych w Programie.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Tureckim na lata 2021 – 2023 zakłada współpracę różnych podmiotów działających w obszarze pieczy zastępczej, zatem może stanowić podstawę do stworzenia sprawnego lokalnego systemu pieczy zastępczej, poprzez podniesienie jakości i efektywności podejmowanych działań.

Wobec powyższego podjęcie tej uchwały jest uzasadnione.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Piotr Szubczyński

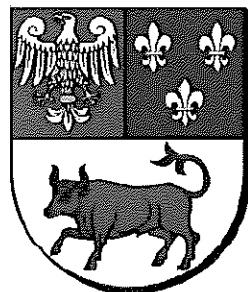
Załącznik do:

Uchwały Nr XXV/183/2020

Rady Powiatu Tureckiego

z dnia 30 grudnia 2020 r.

**POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY
ZASTĘPCZEJ W POWIECIE TURECKIM
NA LATA 2021 – 2023**

GRUDZIEŃ 2020

SPIS TREŚCI

I.	Wstęp	3
II.	Organizacja systemu pieczy zastępczej.....	4
1.	Zadania samorządu gminnego w zakresie wspierania rodziny	4
2.	Zadania samorządu powiatowego w zakresie pieczy zastępczej	5
III.	Diagnoza pieczy zastępczej w powiecie tureckim	8
1.	Rodzinna piecza zastępcza	8
2.	Instytucjonalna piecza zastępcza	13
3.	Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej.....	15
IV.	Działania wspierające system pieczy zastępczej w Powiecie Tureckim	16
V.	Cele Programu	24
VI.	Limit rodzin zastępczych zawodowych	25
VII.	Planowany budżet i harmonogram	26
VIII.	Finansowanie Programu	26
IX.	Monitoring i ewaluacja	26

I. Wstęp.

Rodzina jest źródłem siły i stanowi podstawę tożsamości wychowanego w niej dziecka. Jednym z podstawowych zadań rodziny jest zapewnienie bezpieczeństwa i prawidłowego rozwoju dziecka. Rodzice dają dzieciom dach nad głową, jedzenie, ubranie, spokój, dbają o ich zdrowie, ale też przede wszystkim pozwalają czuć się bezpiecznie, dają uwagę i akceptację, pozwalają wytworzyć prawidłowe więzi między dzieckiem i rodzicami a tym samym wpływają na relacje jakie dziecko tworzy z innymi osobami, przez okres całego swojego życia. Tak funkcjonująca rodzina stwarza warunki odpowiednie do prawidłowego rozwoju dziecka. Gdy tych elementów zabraknie, a rodzina nie jest w stanie funkcjonować w taki sposób by zaspokajać potrzeby dzieci, mówimy o rodzinie dysfunkcyjnej.

Rodzina dysfunkcyjna to, najkrócej mówiąc, rodzina, która nie spełnia swoich funkcji. To rodzina, która poprzez zaburzone relacje, zasady, role czy komunikację nie zapewnia dzieciom możliwości zdrowego i prawidłowego funkcjonowania. Mianem rodziny dysfunkcyjnej określa się często rodzinę, gdzie jedna lub kilka osób jest uzależnionych (np. od alkoholu, leków, narkotyków, pracy, jedzenia, itd.), w której dochodzi do przemocy lub też któryś z jej członków nie może realizować swojej roli ze względu na doświadczane zaburzenia psychiczne. Człowiek czerpie z doświadczeń całego swojego życia, ze wzorców swoich rodziców i dziadków. Funkcjonowanie dziecka w rodzinie dysfunkcyjnej często skutkuje przejściem obecnych tam wzorców i odtwarzaniem w kolejnym pokoleniu, w swojej rodzinie. Intencją ustawodawcy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej jest praca z rodziną biologiczną i doprowadzenie do poprawy jej funkcjonowania tak, aby coraz mniej dzieci zmuszonych było do opuszczania domu rodzinnego. Gdy jednak przebywanie w rodzinie biologicznej jest dla dziecka zagrożające umieszczone ono zostaje w pieczy zastępczej. Jest to forma czasowa, która ma za zadanie otoczenie opieką dzieci do momentu przywrócenia ich rodzicom lub przysposobienia.

Istotą działania pieczy zastępczej jest zapewnienie umieszczonemu w niej dziecku, w okresie, w którym w niej przebywa, wszystkiego, czego potrzebuje do prawidłowego rozwoju, zaspokojenie emocjonalnych, społecznych, edukacyjnych oraz każdych innych potrzeb dziecka. Każde dziecko ma prawo do miłości, zrozumienia, akceptacji, przebywania w warunkach, które nie zagrażają jego zdrowiu i życiu. Nie mniej ważne jest prawo każdego dziecka do wychowania i życia w rodzinie. Ważne, bo daje możliwość prawidłowego rozwoju fizycznego, emocjonalnego i psychicznego, a zatem przyjmowania w przyszłości postaw pożądanych społecznie. Dobro dziecka oraz zaspokojenie wspomnianych wyżej potrzeb jest realizowane w pieczy zastępczej. W formach rodzinnych, gdzie rodzina zastępcza staje się środowiskiem dalszego rozwoju dziecka, otrzymuje ono możliwość funkcjonowania w rodzinie, gdzie panują prawidłowe wzorce wychowawcze, dzieci otacza się miłością i szacunkiem. Podobnie instytucjonalna piecza zastępcza stanowi miejsce, gdzie dziecko uzyskuje wsparcie i dostaje możliwość funkcjonowania w bezpiecznym, sprzyjającym rozwojowi środowisku.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na samorzady lokalne szereg zadań, w tym opracowanie 3 – letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej. Wyrazem dążenia do realizacji wspomnianego zadania, a tym samym poprawy jakości życia dzieci przebywających w pieczy zastępczej, ich opiekunów oraz usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej, jest sprecyzowanie podejmowanych działań przez stworzenie 3 – letniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Tureckim.

Punktem wyjściowym do opracowania niniejszego programu była ocena sytuacji realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zarówno na szczeblu samorządu gminnego, jak i powiatowego, która została przedstawiona w poniższych punktach.

II. ORGANIZACJA SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ.

1. Zadania samorządu gminnego w zakresie wspierania rodziny.

W myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ustawodawca samorządowi gminnemu przypisał zadania dotyczące wspierania rodziny, które polegają na:

- 1) opracowaniu i realizacji 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzeniu możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzeniu i rozwijaniu systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzieleniem pomocy rodzinie wspierającej, przy współpracy asystenta rodziny, pomagającej rodzinie przeżywającej trudności w:
 - opiece i wychowaniu dziecka,
 - prowadzeniu gospodarstwa domowego,
 - kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego,

- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

W Powiecie Tureckim zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na szczeblu gminnym wykonują terenowe ośrodki pomocy społecznej, których jest 9, w tym jeden miejski (MOPS Turek), dwa miejsko – gminne (MGOPS Dobra i Tuliszków) i sześć gminnych (GOPS Brudzew, Kawęczyn, Władysławów, Małanów, Turek, Przykona).

2. Zadania samorządu powiatowego w zakresie pieczy zastępczej.

Samorządowi powiatowemu ustawodawca przypisał zadania dotyczące wspierania rodziny, które polegają na:

- 1) opracowaniu i realizacji 3 – letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych,
- 2) zapewnieniu dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych,
- 3) organizowaniu wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne przez wspieranie procesu usamodzielnienia,
- 4) tworzeniu warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych,
- 5) prowadzeniu placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym,
- 6) organizowaniu szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego,
- 7) organizowaniu wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
 - a) grup wsparcia,
 - b) specjalistycznego poradnictwa,
- 8) powoływanie centrów administracyjnych do obsługi placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- 9) wyznaczenie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- 10) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich,
- 11) prowadzenie rejestru danych zgodnie z ustawą,

12) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczania w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka,

13) finansowanie:

α) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo, terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,

β) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,

χ) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego,

14) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,

15) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszenia opłat za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej wykonywane są za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Właściwa opieka zastępcza, budowanie prawidłowych relacji z rodzicami zastępczymi i wychowawcami (w przypadku pieczy instytucjonalnej) oraz jeśli to możliwe, naprawa zaburzonych więzi z rodziną biologiczną, dają szansę na wytworzenie w przyszłości prawidłowych relacji, poprawę funkcjonowania dziecka w zaburzonych wcześniej obszarach rozwoju. W tym kierunku pracuje zespół ludzi i instytucji składających się na system pieczy zastępczej. To również stanowi istotę działania Zespołu do spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej działającego w ramach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Turku, a także rodzin zastępczych oraz wszelkich instytucji związanych z opieką nad dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej w Powiecie Tureckim.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Ma ona charakter czasowy. Zapewnia:

1) czas potrzebny na pracę z rodziną biologiczną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub - gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka;

2) przygotowanie dziecka do:

- a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
- b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
- c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;

3) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych, bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno – rekreacyjnych dziecka.

Rodziny zastępcze spokrewnione mogą ją stworzyć najbliżsi krewni dziecka, czyli dziadkowie lub rodzeństwo (babcia, dziadek, brat, siostra). Rodzinę zastępczą niezawodową mogą stworzyć zarówno rodzina dziecka niebędąca wstępny lub rodzeństwem dziecka, jak i osoby niespokrewnione z dzieckiem. Natomiast rodzina zawodowa to taka, z którą starosta zawiera umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej; tworzą ją małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępny lub rodzeństwem dziecka. Obok rodziny zastępczej zawodowej, tzw. „podstawowej” istnieją dwa szczególne typy zawodowej rodziny zastępczej:

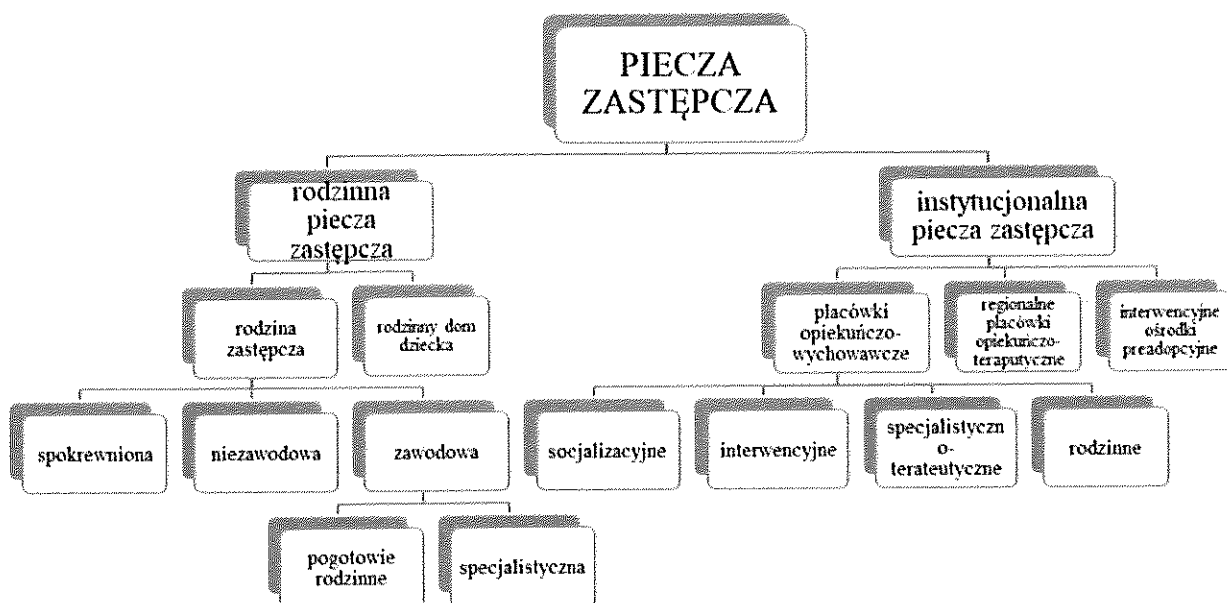
- α) specjalistyczna – w takiej rodzinie przebywają dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności lub dzieci, które mają kłopoty w funkcjonowaniu społecznym umieszczane w rodzinie zastępczej na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz małoletnie matki z dziećmi,
- β) pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego – jak sama nazwa wskazuje jest to rodzina będąca rodzajem „pogotowia” dla dzieci. W takiej rodzinie dziecko przebywa do 4 miesięcy, jednak w uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony do momentu rozstrzygnięcia sytuacji prawnej dziecka.

W ww. rodzinach zastępczych może przebywać do 3 dzieci. Rodzinny dom dziecka – to miejsce, w którym może przebywać nie więcej niż ośmioro dzieci. W obu wymienionych przypadkach liczba dzieci może ulec zwiększeniu, ale tylko za zgodą odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej wiele z ww. zadań realizuje po przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy przede wszystkim obejmują opieką rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka. Poza tym głównym celem i założeniem ustawy jest deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej czyli zmieszanie liczby dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz zwiększanie liczby rodzin zastępczych zawodowych.

Reasumując powyższe samorząd powiatowy winien tak prowadzić politykę w obszarze pieczy zastępczej, aby przebywające w niej dzieci miały szansę prawidłowego rozwoju i perspektywy na przyszłe życie i tym samym dążenie do rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej.

Schemat 1 Struktura pieczy zastępczej w świetle ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

III. DIAGNOZA PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE TURECKIM

1. Rodzinną pieczę zastępczą.

Zgodnie z założeniami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za realizację zadań z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej odpowiada organizator rodzinnej pieczy zastępczej, którym na terenie Powiatu Tureckiego jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku powołane na mocy Zarządzenia Starosty Tureckiego Nr 54/2011 z dnia 27.09.2011r., realizujące następujące zadania:

- prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej,

- c) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- d) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,
- e) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby,
- f) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych,
- g) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy,
- h) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi,
- i) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- j) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,
- k) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej,
- l) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wpieranie psychologiczno – pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą,
- m) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analiz dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- n) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego,
- o) przedstawianie Staroście i Radzie Powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy,
- p) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,

- q) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza, albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Bardzo istotnym ogniwem systemu rodzinnej pieczy zastępczej jest praca koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej do zadań którego należy w szczególności:

- a) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej,
- b) przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny i odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, planu pomocy dziecku,
- c) zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
- d) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- e) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej,
- f) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej, zgodnie ze zmianami w ww. ustawie, może mieć pod opieką nie więcej niż 15 rodzin. Wcześniej liczba ta wynosiła 30. Od 2015r do chwili obecnej wszystkie rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka zostały objęte wsparciem i pomocą 4 koordinatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Praca koordinatorów skupia się przede wszystkim na pracy i spotkaniach w środowisku zamieszkania rodzin zastępczych. Średnio koordynatorzy w środowisku rodzin zastępczych pojawiają się dwa razy w miesiącu. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oprócz ścisłego kontaktu z rodziną zastępczą w swojej pracy kontaktowali się z innymi instytucjami, organizacjami czy urzędami.

Tabela nr 1: Realizacja zadań przez 4 koordinatorów rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2017 – 2019.

Lp.	Rodzaj zadania	2017	2018	2019
		Ilość kontaktów		
1.	Praca i wizyty w środowisku zamieszkania rodzin zastępczych.	1282	1478	1346
2.	Przygotowanie planów pomocy dziecku oraz aktualizacji planów działań.	150	145	161
3.	Opracowanie indywidualnych programów usamodzielnienia oraz oceny programów.	48	24	23
4.	Opiniowanie wniosków.	68	45	63
5.	Współpraca ze środowiskiem lokalnym.	425	452	499
Razem		1973	2144	2092

Źródło: Dane własne PCPR Turek.

W sytuacji gdy pomimo pomocy gminy, rodzice nie są w stanie właściwie wywiązywać się ze swoich rodzicielskich zadań, należy zapewnić dziecku opiekę i wychowanie w formie zastępczej opieki w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Tabela nr 2: Liczba rodzin zastępczych / rodzinnych domów dziecka funkcjonujących w Powiecie Tureckim w latach 2017 – 2019.

Lp.	Rodzaj rodzinnej pieczy zastępczej	2017	2018	2019
1.	Rodziny spokrewnione	36	37	38
2.	Rodziny zastępcze niezawodowe	16	9	15
3.	Rodziny zastępcze zawodowe, w tym pełniące funkcję pogotowia	3	4	3
4.	Rodzinne domy dziecka	1	1	2
Razem		56	51	58

Źródło: Dane własne PCPR Turek

Z powyższych danych wynika, iż najliczniejszą grupę stanowią rodziny zastępcze spokrewnione, których liczba niewielkim zakresie wzrasta. Kolejną grupą są rodziny zastępcze niezawodowe, których liczba w każdym roku kształtuje się różnie.

Najmniej liczną grupę stanowią rodziny zastępcze zawodowe i rodzinne domy dziecka. Natomiast liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2017 – 2019 przedstawia tabela poniżej.

Tabela nr 3: Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Tureckim w latach 2017 – 2019.

Lp.	Rodzaj rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej		
		2017	2018	2019
1.	Rodziny zastępcze spokrewnione	49	51	55
2.	Rodziny zastępcze niezawodowe	19	14	27
3.	Rodziny zastępcze zawodowe, w tym pełniące funkcję pogotowia	7	1	13
4.	Rodzinne domy dziecka	1	7	11
Razem		82	85	106

Źródło: Dane własne PCPR Turek.

Stowarzyszenie Dom Rodzinny „PRZYSTAŃ” z Ogorzelczyna od stycznia 2017r. prowadzi jeden rodzinny dom dziecka, na zlecenie powiatu. Stowarzyszenie w prowadzonym rodzinnym domu dziecka ciągle podnosi standard świadczonych usług poprzez doposażenie i rozwój infrastruktury.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23.03.2018r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej, pomoc pieniężna dla rodzin zastępczych spokrewnionych wynosi 664,00 zł, a dla pozostałych 1 052,00 zł miesięcznie. Ponadto na dziecko, które posiada orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności przysługuje dodatek w kwocie

211,00 zł. Poza tym rodzinie na jej wniosek można przyznać świadczenia fakultatywne, których wysokość nie jest określona w ustawie. Ponadto ustawa ta określa, iż rodzinie zastępczej zawodowej przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż kwota 2 000,00 zł brutto miesięcznie i wynagrodzenie nie niższe niż 2 600,00 zł brutto miesięcznie dla rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego.

Oprócz świadczeń przyznawanych na rzecz dzieci umieszczonych w rodzinnym domu dziecka prowadzonym przez Stowarzyszenie Dom Rodzinny „PRZYSTAŃ”, na rzecz każdego dziecka otrzymuje dotację (2017r. – 964,00 zł; 2018r. – 986,00 zł; 2019r. – 1 008,00 zł).

Całkowite koszty utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej obrazuje tabela poniżej.

Tabela nr 4: Koszty utrzymania dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2017 – 2019.

Lp.	Rodzaj pomocy	2017	2018	2019
1.	Koszty świadczeń na dzieci przebywające w pieczy zastępczej	828 416,41	726 150,16	856 305,98
2.	Wynagrodzenie dla rodzin zawodowych	13 332,15	142 729,65	149 822,98
3.	Wysokość dotacji na rzecz dzieci umieszczonych w rodzinnym domu dziecka	91 642,19	85 450,15	72 576,00
RAZEM		1 033 390,75 zł	954 329,96	1 078 704,96

Źródło: Dane własne PCPR Turek.

Priorytetem dla Powiatu Tureckiego jest rozwój i promowanie rodzinnej pieczy zastępczej. W związku z tym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku od 2013r. prowadzi nabory i kwalifikacje oraz szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe. Udział w szkoleniu jest bezpłatny. Szkolenie do 2013r. odbywały się programem PRIDE, trwały około 60 godzin i obejmowały część wykładową, treningową, praktyczną oraz wizyty domowe. Prowadzone było przez dwóch trenerów – pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Wprowadzenie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej spowodowało, że wszystkie programy szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego były ważne do końca 2013r. W związku z tym pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Turku napisali autorski program dla ww. kandydatów pn. „MÓJ DOM TWOIM DOMEM”. Program przeznaczony jest do szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz dla kandydatów na dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego. Program został napisany przez psychologa, pracownika socjalnego oraz dwóch koordynatorów pod kierownictwem Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Turku. Minister Pracy i Polityki Społecznej w styczniu 2019r. decyzją nr DSR.I.8307.34.2018.AKU zatwierdził ww. program na 5 kolejnych lat.

Również w ramach prowadzenia naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku sukcesywnie prowadzi kampanie informacyjne.

Przygotowywane były ulotki i plakaty, które upowszechniono w bezpłatnych gazetach w poszczególnych gminach powiatu, w urzędach gmin i miast, ośrodkach pomocy społecznej, placówkach oświatowych, placówkach leczniczych, urzędzie pracy, dużych zakładach pracy oraz w innych placówkach, organizacji i instytucji funkcjonujących na terenie Powiatu Tureckiego. Odbywały się również konferencje, akcje na Facebooku, pracownicy brali udział w piknikach.

Jak widać z przedstawionych wyżej danych liczba rodzin zastępczych / prowadzących rodzinne domy dziecka oraz umieszczanych dzieci i pełnoletnich wychowanków ma tendencję spadkową. Z rodzinami zastępczymi i prowadzącym rodzinny dom dziecka pracuje 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Jest to niezbędne w celu zapewnienia właściwej i zgodnej z prawem pomocy rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka. Po drugie powoli udaje się też uzawodowić pieczę zastępczą i liczba rodzin zastępczych zawodowych utrzymuje się na podobnym poziomie. Bardzo ważne jest to, aby z jednej strony byli oni profesjonalni, a z drugiej pełne miłości i troski o dzieci pozbawione opieki i miłości rodzin naturalnych. Powiat Turecki zmagają się jednak cały czas z brakiem nowych osób chcących zajmować się rodzinną pieczę zastępczą zawodową.

2. Instytucjonalna piecza zastępcza.

Instytucjonalna piecza zastępcza jest prowadzona przez powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania.

Na terenie Powiatu Tureckiego do 31 grudnia 2019r. funkcjonowały 2 placówki opiekuńczo – wychowawcze typu socjalizacyjnego, tj.

- Dom dla Dzieci i Młodzieży w Nowym Świecie prowadzony przez Stowarzyszenie „Nowy Świat”;
- Dom dla Dzieci i Młodzieży w Kaczkach Średnich prowadzony przez Stowarzyszenie „Dajmy Szansę”.

Natomiast od 1 stycznia 2020r. funkcjonuje tylko placówka opiekuńczo – wychowawcza w Kaczkach Średnich przeznaczona dla 14 wychowanków.

Tabela nr 5: Liczba dzieci i osób pełnoletnich przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Tureckim w latach 2017 – 2019.

Lp.	Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej	2017	2018	2019
1.	Dom dla Dzieci i Młodzieży w Kaczkach Średnich	19	18	16
2.	Dom dla Dzieci i Młodzieży w Nowym Świecie	33	26	22
Razem		52	44	38

Źródło: Dane własne PCPR Turek

Od 2014r. na terenie Powiatu Tureckiego funkcjonowały dwie placówki opiekuńczo – wychowawcze, tj. w Kaczkach Średnich i Nowym Świecie. Placówka, która obecnie znajduje się w Kaczkach Średnich została przeniesiona z Turku do nowego budynku, co było związane z dochodzeniem do standardów określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i zmniejszeniem

liczby dzieci w placówce oraz podniesieniem jakości świadczonych przez placówkę usług. W związku z tym w Kaczkach Średnich został wybudowany nowy budynek, gdzie zostały przygotowane miejsca dla 14 dzieci i pełnoletnich wychowanków.

W ten sposób udało się zrealizować w odniesieniu do Domu dla Dzieci i Młodzieży w Turku koncepcję zawartą w „Projekcie przekształcenia całodobowych placówek opiekuńczo – wychowawczych z terenu powiatu tureckiego”, stanowiącym część programu pn. „System Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną Powiatu Tureckiego na lata 2006 – 2015”.

Stowarzyszenie „Dajmy Szansę” w latach 2021 – 2023 zamierza kontynuować działania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej poprzez prowadzenie Domu dla Dzieci i Młodzieży w Kaczkach Średnich dla 14 wychowanków.

Natomiast placówka opiekuńczo – wychowawcza w Nowym Świecie z dniem 31 grudnia 2019r. została zamknięta.

Tabela nr 6: Instytucjonalna piecza zastępcza w Powiecie Tureckim w latach 2017 – 2019 według stanu na ostatni dzień każdego roku.

Lp.	Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej	Stan na dzień 31.12.2017r.	Stan na dzień 31.12.2018r.	Stan na dzień 31.12.2019r.
1.	Dom dla Dzieci i Młodzieży w Kaczkach Średnich	14	14	11
2.	Dom dla Dzieci i Młodzieży w Nowym Świecie	16	22	5
Razem		30	36	16

Źródło: Dane własne PCPR Turek.

W instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu Tureckiego przebywają dzieci z terenu powiatu tureckiego oraz innych powiatów.

Tabela nr 7: Liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2017 – 2019.

Lp.	Powiat pochodzenia	2017	2018	2019
1.	Pochodzący z terenu Powiatu Tureckiego	24	22	20
2.	Pochodzących z innych powiatów	28	22	18
Razem		52	44	38

Źródło: Dane własne PCPR Turek.

Nowych umieszczeń dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Tureckim było:

- w 2017r. – 9, w tym 3 z powiatu tureckiego,
- w 2018r. – 4, w tym nikt z powiatu tureckiego,
- w 2019r. – 3 tylko z powiatu tureckiego,

Każdy powiat w myśl obowiązujących przepisów, jako właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed skierowaniem do placówki jest zobowiązany do ponoszenia wydatków na jego utrzymanie.

Tabela nr 8: Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Powiatu Tureckiego w latach 2017 – 2019.

Lp.	Placówka opiekuńczo – wychowawcza	2017	2018	2019
1.	Dom dla Dzieci i Młodzieży w Kaczkach Średnich	2 789	2 853	2 918
2.	Dom dla Dzieci i Młodzieży w Nowym Świecie	2 721	2 784	2 848

Źródło: Dane własne PCPR Turek.

Tabela nr 9: Całkowite koszty utrzymania dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2017 – 2019.

Lp.	Placówka opiekuńczo – wychowawcza	2017	2018	2019
1.	Domu dla Dzieci i Młodzieży w Kaczkach Średnich	450 093,62	472 832,84	530 380,28
2.	Dom dla Dzieci i Młodzieży w Nowym Świecie	931 906,76	814 691,20	446 162,20
	Razem w tym	1 382 000,38	1 287 524,04	976 542,48
	zwroty kosztów z innych powiatów	254 748,41	300 101,64	397 066,27

Źródło: Dane własne PCPR Turek.

Jak widać z wyżej przedstawionych danych liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej spada. Bardzo istotne jest również to, że jest ograniczona liczba nowych umieszczeń w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Tym samym Powiat Turecki dąży do deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej, a w zakresie którym już istnieje podnosi jakość opieki i pomocy dzieciom w niej umieszczonym.

3. Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zakres, formy i zasady usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej) oddzielając tę grupę wychowanków od usamodzielniającej się młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej, domy dla matek z małoletnimi dziećmi (jednostki pomocy społecznej), młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapeutyczne, schroniska dla nieletnich itp. (placówki działające w systemie edukacji), zakłady poprawcze. Proces usamodzielniania tej drugiej grupy wychowanków przebiega na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

Tabela nr 10: Koszty utrzymania pełnoletnich wychowanków przebywających pieczy zastępczej w latach 2017 – 2019.

KONTYNUOWANIE NAUKI						
	2017		2018		2019	
	Ilość osób /ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy	Ilość osób /ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy	Ilość osób /ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy
Rodziny zastępcze	32 / 296	143 492,60	30 / 295	152 099,34	25 / 213	110 965,05
Placówki opiekuńczo - wychowawcze	10 / 85	41 856,57	8 / 64	32 629,29	12 / 96	50 496,00
MOW/MOS	1 / 1	516,60	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
RAZEM	46 / 382	185 865,77	38 / 359	184 728,63	37 / 309	161 461,65
USAMODZIELNIENIA						

	2017		2018		2019	
	Ilość osób /ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy	Ilość osób /ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy	Ilość osób /ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy
Rodziny zastępcze	3 / 3	16 500,00	5 / 5	27 587,00	3 / 3	17 348,00
Placówki opiekuńczo - wychowawcze	2 / 2	13 200,00	1 / 1	1 735,00	3 / 3	20 817,00
MOW/MOS	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
RAZEM	5 / 5	29 700,00	6 / 6	29 322,00	6 / 6	38 165,00
ZAGOSPODAROWANIE						
	2017		2018		2019	
	Ilość osób /ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy	Ilość osób /ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy	Ilość osób /ilość świadczeń	Wartość udzielonej pomocy
Rodziny zastępcze	4 / 4	7 500,00	4 / 4	7 885,00	4 / 4	6 308,00
Placówki opiekuńczo - wychowawcze	10 / 85	6 000,00	0 / 0	0 / 0	2 / 2	3 154,00
MOW/MOS	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
RAZEM	14 / 89	13 500,00	4 / 4	7 885,00	6 / 6	9 462,00

Źródło: Dane własne PCPR Turek

Jednym z największych problemów osób usamodzielnianych, opuszczających pieczę zastępczą, jest trudność w pozyskaniu mieszkania i tym samym stworzenia sobie odpowiednich warunków mieszkaniowych. W związku z tym powiat turecki podjął decyzję o finansowaniu pomocy dla osób usamodzielnianych z pieczy zastępczej, pracujących się i uczących się, w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych poprzez częściowe pokrycie wydatków związanych z wynajmem pokoju / lokalu.

Ponadto osoby te cechuje często bierność, niechęć do zmian w swoim życiu, niejednokrotnie zbyt niska motywacja do zdobywania wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych. Okoliczności te utrudniają opracowanie i realizację programów usamodzielnienia. Z tego powodu powiat wprowadził inną procedurę przygotowywania programu usamodzielnienia, który opiera się na szczegółowym opracowaniu wspólnie z wychowankiem celów działań do poszczególnych etapów programu. Zatem nadal uzasadnione jest podejmowanie działań wspierających proces usamodzielnienia, aby mógł on przebiegać w szerszym zakresie i w bardziej efektywny sposób, umożliwiając młodym osobom rozpoczęcie samodzielnego życia.

Tabela nr 11: Ilość osób usamodzielniających się z rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo – wychowawczych, MOS i MOW w latach 2017 – 2019.

	2017	2018	2019
Rodziny zastępcze	13	9	6
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	10	6	2
MOW/MOS	0	0	0
Razem	23	15	8

Źródło: Dane własne PCPR Turek.

IV. DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE TURECKIM

W obszarze działalności na rzecz dziecka i rodziny Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej korzysta z pomocy i wsparcia innych instytucji, których zaplecze ma istotne znaczenie dla tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi systemu pieczy zastępczej w Powiecie Tureckim. Samo również podejmuje szereg działań wspierających system pieczy zastępczej na terenie naszego powiatu.

Wśród nich należy w szczególności wymienić:

1) Ośrodki Pomocy Społecznej.

Ich zadaniem jest udzielanie pomocy rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych. Pomoc ta sprowadza się nie tylko do form pieniężnych i rzeczowych, przybiera ona także postać pracy socjalnej i poradnictwa ze strony specjalistów. To również ośrodki pomocy społecznej zostały wyznaczone przez burmistrzów i wójtów do realizacji zadań związanych z pracą z rodzinami zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Z analizy przeprowadzonej przez ośrodki pomocy społecznej wynika, iż głównymi przyczynami korzystania przez rodziny z ich pomocy są bezrobocie, alkoholizm, ubóstwo, rozpad rodziny, przemoc w rodzinie, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, niepełnosprawność i przewlekłe choroby. Popadanie rodzin w trudną sytuację materialną, narastanie konfliktów rodzinnych i zjawiska przemocy domowej, przestępczość wśród dzieci i młodzieży, w konsekwencji prowadzi do zaburzenia funkcjonowania rodziny, rozluźnienia więzi rodzinnych, utraty kontroli rodziców nad dziećmi i tym samym do występowania problemów wychowawczych. Dlatego ważne jest udzielanie pomocy osobom i rodzinom w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach życiowych, jakich nie mogą one same pokonać przy wykorzystaniu własnych możliwości i posiadanych środków.

Swoje zadania ośrodki pomocy społecznej do tej pory realizowały głównie przez pracowników socjalnych. Obecnie w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pracownik socjalny po przeprowadzeniu wywiadu dokonuje analizy sytuacji rodziny i gdy uzna za konieczne przydzielenie rodzinie asystenta rodziny, występuje z wnioskiem do kierownika ośrodka o jego przydzielenie. Tak też nastąpiło w przypadku 298 rodzin, którym przydzielano pomoc asystentów rodziny w latach 2017 – 2019 z takich powodów jak przemoc, uzależnienia, niewydolność wychowawczą i niezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, niepełnosprawność, ubóstwo, alkoholizm, wielodzietność.

Tabela nr 12: Stan zatrudnienia asystentów rodziny w poszczególnych gminach w latach 2017 – 2019 .

ROK	2017	2018	2019
OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ	<i>Liczba asystentów</i>		
Małańków	1	1	1
Kawęczyn	1	1	1
Tuliszków	2	2	2
Brudzew	1	1	1
Turek (gmina)	1	1	1

Przykona	1	1	1
Turek	3	3	3
Władysławów	1	1	1
Dobra	1	1	1
OGÓLEM	12	12	12

Źródło: Ośrodki pomocy społecznej z Powiatu Tureckiego.

Tabela nr 13: Liczba rodzin i dzieci objętych pomocą asystentów rodziny w poszczególnych gminach w latach 2017 – 2019.

ROK	2017		2018		2019	
	Liczba					
OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ	rodzin	dzieci	rodzin	dzieci	rodzin	dzieci
Malanów	9	26	10	25	10	24
Kawęczyn	7	24	9	28	8	30
Tuliszków	20	53	20	53	20	53
Brudzew	6	8	4	8	7	14
Turek (gmina)	8	20	7	16	9	20
Przykona	6	16	7	19	6	14
Turek	36	68	41	66	43	69
Władysławów	8	23	8	23	8	23
Dobra	12	31	13	28	16	31
OGÓLEM	112	269	119	266	127	278

Źródło: Ośrodki pomocy społecznej z Powiatu Tureckiego.

Z powyższych danych wynika, iż od dwóch lat ilość rodzin objętych pracą asystenta utrzymuje się na podobnym poziomie. Każde środowisko, w którym pracuje asystent, to środowisko potencjalnie zagrożone odebraniem dzieci i umieszczeniem w pieczy zastępczej. W tym celu każda z gmin przyjęła na swoim terenie miejskie i gminne programy wspierania rodziny, w których położono duży nacisk na pracę z rodziną, zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych, wyrównywanie szans i zapewnienie bezpieczeństwa oraz możliwości rozwoju w środowisku lokalnym.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Wydatki ponoszone przez gminy z terenu Powiatu Tureckiego zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela nr 14: Wydatki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej ponoszone przez gminy, z których pochodzą dzieci w latach 2017 – 2019.

Gmina / miasto	2017	2018	2019
Gmina Małańów	25 902,00	34 126,00	19 993,00
Gmina Kawęczyn	13 075,38	6 675,58	0
Gmina Tuliszków	42 877,90	47 401,92	40 687,73
Gmina Brudzew	114,40	3 395,40	10 325,88
Gmina Turek (gmina)	491,81	1 638,81	3 740,88
Gmina Przykona	16 588,57	20 404,62	33 256,18
Gmina Turek	113 211,92	123 619,05	229 584,94
Gmina Władysławów	25 734,78	29 835,88	35 680,64
Gmina Dobra	18 406,83	30 180,95	36 525,33
RAZEM	256 403,59	297 278,21	409 794,58

Źródło: Ośrodki pomocy społecznej z Powiatu Tureckiego.

Jak wynika z informacji przedstawionych z tabeli ogólne koszty ponoszone przez gminy na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej wykazują tendencję rosnącą i należy sądzić, iż koszty te z roku na rok będą się zwiększały, co będzie również wymagało zaangażowania większej kadry specjalistów. Już w tej chwili w przypadku niektórych gmin odnotowuje się 100% wzrost tych kosztów. Dlatego ważne jest wypracowanie sprawnego systemu komunikowania się i przepływu informacji o pojawiających się zagrożeniach w funkcjonowaniu rodziny pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi w sferze wspierania rodzin, zarówno na szczeblu gminnym i powiatowym, aby można było skutecznie zapobiegać odbieraniu dzieci z rodzin naturalnych i umieszczaniu ich w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

2) Zespoły Interdyscyplinarne.

Powołane zostały w gminach, a ich zadaniem jest diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym patologią. Z uzyskanych informacji wynika, iż w latach 2017 – 2019 do prac Zespołów Interdyscyplinarnych zostało zgłoszonych łącznie 170 rodzin, w których przebywały małoletnie dzieci. Z danych ops-ów wynika, iż liczba rodzin zgłaszana do prac zespołów co rok wzrasta.

W celu pomocy rodzinom zespoły podejmowały następujące działania:

- wskazanie możliwości pomocy psychologicznej i prawnej oraz w formie poradnictwa medycznego, zawodowego i rodzinnego,
- praca socjalna (wizyty w środowisku),
- informowanie o warunkach korzystania ze świadczeń pieniężnych,
- monitoring przez inne służby w tym Komendę Powiatową Policji,
- informowanie Sądu Rejonowego,
- wgląd w sytuację rodziny, zawiadomienia do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa,
- realizacja programów korekcyjni – edukacyjnych,
- wskazanie możliwości skorzystania z pomocy instytucji i podmiotów świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz potrzebujących, dotkniętych przemocą,

- monitorowanie środowiska przez dzielnicowego,
- wskazanie możliwości udziału w warsztatach terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- skierowanie sprawców przemocy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w celu podjęcia leczenia odwykowego.

3) Komenda Powiatowa Policji w Turku.

Na szczególną uwagę zasługują programy prewencyjne realizowane przez policjantów Zespołu ds. Nieletnich i Patologii, które przyczyniają się do poprawy stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu, w tym poczucia bezpieczeństwa jego mieszkańców. Ponadto policjanci podejmowali wiele interwencji w rodzinach z małoletnimi dziećmi, spowodowanych agresją sprawcy, alkoholem czy nieporozumieniami rodzinnymi, w przypadkach tego wymagających zakładają Niebieskie Karty. Dużym problemem była i jest przestępczość wśród małoletnich wynikająca z ich niewłaściwego zachowania spowodowanego spożywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków i dopalaczy, kradzieżami, rozbojami, gdzie również podejmowali szereg interwencji.

Tabela nr 15: Liczba przeprowadzonych interwencji z udziałem małoletnich; liczba założonych niebieskich kart w latach 2017 – 2019.

Lp.	Lata	Liczba	
		interwencji policji związanych z niewłaściwym zachowaniem małoletnich spowodowanych, np. spożywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków lub dopalaczy, kradzieżami, rozbojami, itp.	przypadków zakończyło się założeniem Niebieskiej Karty
1.	2017	44	166
2.	2018	38	204
3.	2019	43	230
Razem		125	600

Zródło: Dane KPP w Turku.

4) Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Turku.

Poradnia jest placówką oświatową udzielającą dzieciom, od momentu urodzenia, i młodzieży pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu; udziela rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno – pedagogicznej związanej z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży. Poradnia diagnozuje psychologicznie, pedagogicznie, logopedycznie dzieci i młodzież, opiniuje i orzeka oraz prowadzi zajęcia z wczesnego wspomaganie rozwoju, terapię psychologiczno – pedagogiczną, terapię logopedyczną, socjoterapię, zajęcia psychoedukacyjne.

Tabela nr 16: Liczba rodzin zgłaszających się do poradni z problemami opiekuńczo – wychowawczymi z dziećmi w latach 2017 – 2019.

2017	2018	2019
11	11	27

W tym okresie poradnia:

- wydała 14 orzeczeń i 35 opinii,
- dokonała diagnozy psychologicznej, pedagogicznej, logopedycznej – 58,
- udzieliła terapii psychologicznej i logopedycznej – 10.

Po każdym badaniu psychologicznym, pedagogicznym, logopedycznym udzielane były porady.

5) Sąd Rejonowy w Turku (III Wydział Rodzinny i Nieletnich).

Sąd rejonowy zasięgiem swojego działania obejmuje cały Powiat Turecki. Dla mieszkańców naszego powiatu jest to najbliższa jednostka sądownictwa. Jednym z wydziałów Sądu Rejonowego jest III Wydział Rodzinny i Nieletnich, który rozpoznaje sprawy z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego za wyjątkiem spraw o rozwód, separację i ubezwłasnowolnienie, a ponadto sprawy dotyczące demoralizacji i czynów karalnych nieletnich, dotyczące leczenia osób uzależnionych od alkoholu oraz środków odurzających i psychotropowych. Przy Sądzie Rejonowym działa Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, w ramach którego kuratorzy sądowi realizują zadania o charakterze wychowawczo – resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym. Z powodów takich jak przemoc fizyczna i psychiczna, niewydolność wychowawcza czy alkoholizm rodziny obejmowane są nadzorem kuratora, jak również dochodzi do umieszczania dzieci w pieczy zastępczej. Praca kuratorów w szczególności zmierza do przywrócenia rodzicom władzy rodzicielskiej i uchylecia nadzoru.

6) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku.

W zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku od 2012 roku pozyskuje środki finansowe od Wojewody Wielkopolskiego na realizację programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy, którego celem jest reedukacja zachowań agresywnych, kształtowanie postawy partnerstwa i szacunku wobec innych osób oraz odpowiedzialności za popełnione czyny związane z przemocą. Zauważalny jest spadek środków przeznaczanych na ten cel.

Tabela nr 17: Realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego w latach 2012 – 2019.

Lp.	Podmiot realizujący	Rok	Kwota dotacji
1.	Tureckie Stowarzyszenie na Rzecz Przywracania Rodziny „Dajmy Szansę”	2012	9.360,00
2.	Stowarzyszenie „Kawęczyńskie Towarzystwo Rozwoju”	2013	7.600,00
3.	Tureckie Stowarzyszenie na Rzecz Przywracania Rodziny „Dajmy Szansę”	2014	7.000,00
4.	Tureckie Stowarzyszenie na Rzecz Przywracania Rodziny „Dajmy Szansę”	2015	7.000,00
5.	Stowarzyszenie „Kawęczyńskie Towarzystwo Rozwoju”	2016	4.400,00
6.	Stowarzyszenie „Kawęczyńskie Towarzystwo Rozwoju”	2017	5.200,00
7.	Stowarzyszenie „Kawęczyńskie Towarzystwo Rozwoju”	2018	9.100,00
8.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku	2019	7.700,00
Razem			57.360,00

Źródło: Dane własne PCPR Turek.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku od wielu lat podejmuje działania mające na celu budowanie lokalnego systemu wsparcia dziecka i rodziny w naszym powiecie. W tym celu przystępowało do wielu konkursów i programów składając projekty dzięki, którym pozyskiwało środki

finansowe, w tym na zatrudnianie specjalistów: asystentów rodziny, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela nr 18: Realizacja programów i projektów w zakresie pieczy zastępczej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku w latach 2017 – 2019.

Rok	Nazwa projektu / programu	Zadanie	Kwota dofinansowania	Wkład własny	Źródło współfinansowania
2017	Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2017 „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”	Wydatki związane z zatrudnieniem w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Turku czterech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	73 892,18	65 926,19	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Powiat Turecki (wkład własny)
	Poprawa dostępu oraz rozszerzenie usług opiekuńczych i asystenckich oraz usług wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej w Powiecie Tureckim	Poprawienie dostępu do usług opiekuńczych i asystenckich lub ich rozszerzenie oraz poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej dla osób z terenu powiatu tureckiego.	303 794,81	16 366,77	Unia Europejska w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Powiat Turecki (wkład własny)
2018	Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2018 „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”	Wydatki związane z zatrudnieniem w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Turku czterech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	65 455,00	54 371,02	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Powiat Turecki (wkład własny)
	Poprawa dostępu oraz rozszerzenie usług opiekuńczych i asystenckich oraz usług wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej w Powiecie Tureckim	Poprawienie dostępu do usług opiekuńczych i asystenckich lub ich rozszerzenie oraz poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej dla osób z terenu powiatu tureckiego.	389 607,55	21 822,36	Unia Europejska w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Powiat Turecki (wkład własny)
2019	Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2019 „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”	Wydatki związane z zatrudnieniem w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Turku czterech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	70 983,00	94 614,96	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Powiat Turecki (wkład własny)
	Poprawa dostępu oraz rozszerzenie usług opiekuńczych i asystenckich oraz usług wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej w Powiecie Tureckim	Poprawienie dostępu do usług opiekuńczych i asystenckich lub ich rozszerzenie oraz poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej dla osób z terenu powiatu tureckiego.	71 771,24	1 842,75	Unia Europejska w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Powiat Turecki (wkład własny)
Razem			975 503,78	254 944,05	

Źródło: Dane własne PCPR Turek.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku w maju 2014r. powołało Punkt Interwencji Kryzysowej, w ramach którego bezpłatnego wsparcia i pomocy obecnie udzielają psycholog i pedagog.

Do zadań Punktu Interwencji Kryzysowej należy udzielanie doraźnej, krótkoterminowej pomocy osobom dorosłym, dzieciom oraz rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej, trudnej i obejmuje:

- rozmowy interwencyjne,
- zmniejszenie objawów reakcji kryzysowej,
- poradnictwo i wsparcie psychologiczne,
- pomoc prawną i socjalną,
- współpraca z instytucjami i organizacjami powołanymi do wspomagania osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Pomoc obejmowała również diagnozę problemu, informowanie, pracę socjalną, interwencje i skierowania. Wśród problemów, z jakimi spotykali się specjaliści z Punktu pojawiały się: alkoholizm, konflikty rodzinne, narkotyki, przemoc w rodzinie, choroba psychiczna, problemy wychowawcze, problemy relacyjne i emocjonalne, żałoba.

Punktu Interwencji Kryzysowej od dnia 30 września 2014r. stał się działem w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Turku.

Poradnictwo specjalistyczne – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku.

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone bezpłatnie osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Turku poradnictwo specjalistyczne jest świadczone od 2013r., a liczbę udzielonych porad przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 19: Liczba udzielonych porad psychologicznych i prawnych w ramach prowadzonego poradnictwa specjalistycznego w latach 2013 – 2019.

Lp.	Liczba porad	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1.	psychologicznych	26	44	67	35	158	56	33
2.	prawnych	69	38	94	46	46	229	170
Razem		95	82	161	81	204	285	203

Źródło: Dane własne PCPR Turek

V. CELE PROGRAMU.

Cel główny Programu: *Wsparcie i rozwój pieczy zastępczej w powiecie tureckim.*

Cele szczegółowe Programu i przypisane do nich zadania.

Cel szczegółowy nr 1:

Promowanie i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej w Powiecie Tureckim.

Zadania:

1. Propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego i promowanie w środowisku lokalnym, rodzinnym form pieczy zastępczej.
2. Pozyskiwanie kandydatów do tworzenia i realizacji rodzinnej pieczy zastępczej.
3. Szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych, niezawodowych i prowadzenia rodzinnych domów dziecka.
4. Opracowywanie i wdrażanie programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej.
5. Szkolenia kadr pieczy zastępczej.
6. Stworzenie modelu przepływu informacji oraz współpracy między instytucjami działającymi w obszarze pieczy zastępczej.
7. Rozwój współpracy asystenta rodziny i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Cel szczegółowy nr 2:

Wspieranie istniejących form pieczy zastępczej.

Zadania:

1. Doposażenie istniejących i tworzonych rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka.
2. Tworzenie rodzin pomocowych.
3. Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych zawodowych, niezawodowych, rodzinnych domów dziecka mających na celu podnoszenie ich kompetencji.
4. Zapewnienie pomocy psychologicznej, pedagogicznej i prawnej rodzinom zastępczym zawodowym, niezawodowym, rodzinnym domom dziecka.
5. Organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka.
6. Zapewnienie poradnictwa specjalistycznego.
7. Zapewnienie pomocy i wsparcia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
8. Podnoszenie jakości funkcjonowania placówek opiekuńczo – wychowawczych na terenie Powiatu Tureckiego.
9. Organizowanie szkoleń kadry kierowniczej placówek opiekuńczo – wychowawczych z terenu Powiatu Tureckiego.

Cel szczegółowy nr 3:

Pomoc i wsparcie dzieci umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zadania:

1. Rozwój wolontariatu na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
2. Organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.
3. Organizowanie warsztatów i szkoleń dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
4. Zapewnienie pomocy psychologicznej i prawnej dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej.
5. Zapewnienie pomocy i wsparcia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
6. Organizowanie grup wsparcia dla wychowanków rozpoczynających proces usamodzielnienia.

Cel szczegółowy nr 4:

Pomoc i wsparcie usamodzielnianym wychowankom rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zadania:

1. Pomoc w opracowywaniu programów usamodzielnienia, wprowadzenie nowych programów usamodzielnienia i długofalowy proces usamodzielnienia.
2. Pomoc w podnoszeniu przez usamodzielniających się wychowanków kwalifikacji zawodowych i kompetencji społecznych.
3. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, zagospodarowanie i kontynuowanie nauki.
4. Przyznawanie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych poprzez częściowe pokrycie wydatków związanych z wynajmem pokoju/lokalu.
5. Współpraca z instytucjami i organizacjami na rzecz kompleksowego wsparcia usamodzielnianego wychowanka.

VI. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa, iż w 3-letnim powiatowym programie rozwoju pieczy zastępczej musi być wskazany limit rodzin zastępczych zawodowych. Zatem uwzględniając doświadczenie ubiegłych 3 lat realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Tureckim w latach 2018 – 2020, jak również możliwości finansowe powiatu tureckiego określono limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2021 – 2023.

Tabela nr 20: Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2021 – 2023 w powiecie tureckim.

Lp.	Rok	Liczba rodzin zawodowych
1.	2021	5
2.	2022	5
3.	2023	6

VII. PLANOWANY BUDŻET I HARMONOGRAM.

Realizacja zadań ujętych w Programie uzależniona będzie od możliwości finansowych powiatu, a także od wielkości środków pozyskanych z zewnątrz. Powiat będzie dokładał wszelkich starań aby zadania z zakresu pieczy zastępczej ujęte w niniejszym Programie realizowane były zgodnie z potrzebami.

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU.

Realizacja poszczególnych zadań, dla osiągnięcia zamierzonych celów, odbywać się będzie sukcesywnie, w ścisłej zależności od posiadanych zasobów/środków finansowych:

- z budżetu powiatu tureckiego,
- z dotacji celowych z budżetu państwa,
- z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej,
- z programów i konkursów krajowych, lub budżetu państwa,
- z dotacji i środków pochodzących z innych źródeł.

IX. MONITORING I EWALUACJA.

Monitoring zapisów strategicznych „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Tureckim na lata 2018 – 2020” odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy i oceny zebranych informacji na temat realizacji kierunków działań ujętych w Programie. Ponadto będzie polegał na dokonywaniu modyfikacji tych zadań w przypadku zajścia istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych kwestii społecznych.

Informacje te przedkładane będą Radzie Powiatu i Zarządowi Powiatu w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Turku i rocznego sprawozdania z efektów działalności organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb.

Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku. Program jest spójny z Powiatową Strategią Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Tureckim na lata 2016 – 2025.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Piotr Szewczyński

Program został opracowany przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Turku.